

L'obra escultòrica de Miquel Vadell i Pastor a Inca

Andreu Gabriel Veny i Miró

Graduat en Història de l'Art, Teologia i Filosofia abaiel@hotmail.com

doi: 10.3306/JELINCA.21.157

Paraules clau: Mallorca, art sacre, segle XX, Miquel Vadell, escultura, pintura.

Resum. *L'art sacre del segle XX a Mallorca es complementà gràcies a diversos autors. El manacorí Miquel Vadell i Pastor n'és un exemple. En aquesta comunicació analitzarem l'obra escultòrica encarregada a Vadell per als diferents llocs de culte de la ciutat d'Inca.*

Keywords: Mallorca, sacred art, twentieth century, sculpture, painting.

Abstract. *Sacred art from Mallorca at twentieth century was complemented by various authors. Miquel Vadell i Pastor from Manacor was an example. In this communication we will analyze the sculptural work from Mr. Vadell for the different places of worship from Inca's town.*

1. INTRODUCCIÓ

En aquesta comunicació pretenem donar a conèixer i fer valdre l'obra que Miquel Vadell i Pastor va fer per a les esglésies d'Inca. Les seves principals aportacions a l'art inquer foren encarregades pels pares franciscans del TOR, però també trobem la seva petjada a l'església parroquial de Santa Maria la Major, pel fet que hi ha una obra procedent de la capella de les Germanes de la Caritat. A més, també hi hagué obra d'aquest escultor a la capella de les Religioses de la Puresa.

El motiu pel qual les obres de Vadell no han estat estudiades pot ser el fet que són obres historicistes (que remetien a estils del passat), considerades anacròniques quan les ubiquem en el s. XX de les avantguardes. Aquest prejudici fa que el patrimoni del segle XX no avantguardista, especialment el religiós, es perdi sense remei. Un dels objectius d'aquesta comunicació és precisament donar-lo a conèixer per a la seva preservació.

2. ESTAT DE LA QÜESTIÓ

Fent una revisió de les publicacions que podem trobar sobre el tema que ens ocupa, o fent una recerca als arxius corresponents, veiem que la informació

que se'ns aporta és molt minsa. No debades, no hem pogut localitzar absolutament res als arxius.

A la publicació franciscana *Heraldo de Cristo* núm. 335 del setembre de 1937 trobem la crònica completa de la benedicció de les obres de remodelació del presbiteri de l'església conventual de Sant Francesc que foren encarregades a l'escultor Vadell. Com que les descriu, i perquè pensem que també pot ser de l'interès del lector la gran festa que es feu per a la benedicció del conjunt, la incorporarem en un annex final.

En el llibre *Els sants a l'art d'Inca*, publicació que es feu amb motiu de la III exposició d'art sacre i de l'edició de la qual tingué cura Mn. Pere-Joan Llabrés i Martorell, trobem gran part de l'obra de Vadell documentada al convent de Sant Francesc, però no tota. Pensem que per a la redacció de l'obra que estudiem es varen documentar a través de l'*Heraldo de Cristo*.

Pel que fa al baix relleu de la beata Francinaina Cirer trobem informació i autories a quatre publicacions:

- A *Vida popular de la Sierva de Dios Sor Francisca Ana Cirer*, del P. Francesc Fornés, editada el 1943, ja surt una fotografia del baix relleu que tractem i el peu de la fotografia diu: «Tomando un ramito seco de acebuche de la leñera, se lo presentó florido» (Bajo-relieve, obra del escultor M. Vadell”.

- A l'*Heraldo de Cristo* del febrer de 1955. Amb motiu del centenari de la mort de la beata Francinaina Cirer trobem com a peu de foto: “La Sierva de Dios Sor Francisca Ana Cirer y Carbonell” juntament amb l'autoria de Vadell: “Bajorrelieve, obra del escultor M. Vadell”.

- També a *Les Germanes de la Caritat a Inca*, de Mn. Pere-Joan Llabrés, se'ns cita el baix relleu de la Venerable i se'ns aporta la informació que fou donat pel P. Francesc Fornés TOR i, a més, que fou pintat per Valerià Pinell.

- Finalment, al *Diccionario Biográfico de Manacor*, Joaquín Fuster Valls fa una petita nota biogràfica de l'escultor i pintor Miquel Vadell i Pastor, així com una llista incompleta de les obres que va fer, però en aquesta llista bastant incompleta, sense citar-la, surt una fotografia del relleu de la beata Francinaina que ens ocupa (la representació d'aquesta beata sol prendre com a referència, com ocorre en aquest cas, la pintura a l'oli de Buades) i ens dona una informació que ens podria portar a la confusió.

3. L'ARTISTA MIQUEL VADELL I PASTOR

Miquel Vadell i Pastor (1881-1961), natural de Manacor, va obrir, l'any 1906, un taller a Ciutat de Mallorca, concretament al carrer Monti-sion número 33-35. Allà es dedicava principalment a l'escultura i la pintura de temàtica religiosa. Tot i no ser gaire conegut, té moltíssimes obres arreu de Mallorca, com els

retalles majors de les esglésies parroquials de la Transfiguració d'Artà, dels Dolors de Manacor, de Santa Maria de Sineu i del convent de Sant Felip Neri de Porreres. A les capelles laterals de les esglésies esmentades hi ha altres obres seves, però també a molts altres indrets dels temples mallorquins. Fins i tot trobem la seva petjada a Menorca. Va ser realment prolífic.

Estudiada la seva obra (Veny, 2017, 2020 i en premsa), podem afirmar que Vadell adequava l'estil de les seves creacions al de l'església a la qual eren destinades, especialment els retalles, però per a aquest estudi aquest fet no és rellevant perquè no hi trobem incorporacions retaulístiques de Vadell.

De moment no hem pogut localitzar cap fotografia de l'escultor Vadell, però sí que hem pogut trobar un anunci que sortia sovint a la publicació franciscana *Heraldo de Cristo* (figura 1).

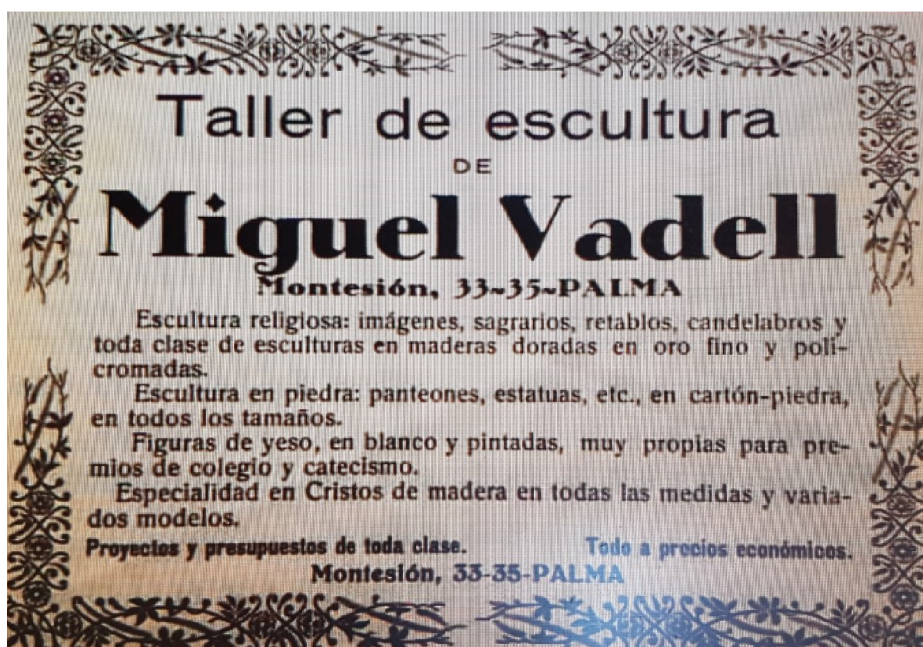

Figura 1. Anunci de Miquel Vadell a El Heraldo de Cristo

4. L'OBRA DE MIQUEL VADELL

L'obra de Miquel Vadell a Inca té molta relació amb els franciscans del tercer orde regular pel fet que hi mantenien una bona amistat. No debades, trobem obres seves a tots els convents de Mallorca on tenien casa: Inca, Lluçmajor, Palma, Artà, Cura i la Porciúncula. Com diu el P. Salvador Cabot, “sovint tenia encàrrecs per a les nostres esglésies” (Cabot, 1993). D'aquesta manera, començarem estudiant l'obra del convent de Sant Francesc, continuarem amb la de la Caritat —avui traslladada a l'església parroquial de Santa Maria la Major— i conclourem amb l'obra que hi havia a la capella de la Puresa, avui

traslladada a l'església del Sagrat Cor de Fartàritx de Manacor.

4.1. L'església de Sant Francesc

Durant el segle XX al convent de Sant Francesc es fan moltíssimes reformes. Les que estudiem nosaltres les tenim datades del 1937, però amb anterioritat, el 1913 (*Heraldo de Cristo*, juliol de 1913), es beneeix un sagrari per a la capella de la Mare de Déu dels Àngels. Pensem que l'actual altar pot ser d'aquells anys. També el 1934, l'escultor Joan Simonet, sota projecte de Josep Moragues, talla el retaule de la Mare de Déu de l'Esperança (Llabrés, 2001). Amb posterioritat a l'obra de Vadell, trobem que el 1955 l'escultor Miquel Sacanell talla l'altar i daura el retaule de la capella de Sant Marc. En el 1960, amb motiu del cinquantè aniversari de l'arribada dels terciaris regulars a Inca, es beneeix la “restauració” del retaule del beat Ramon Llull (Llabrés, 2001). El 1995, Miquel Cerdà incorpora dues pintures a la volta del temple (Llabrés, 2001), però també cal tenir present la reforma de la capella del Betlem, que també és del segle XX (Llabrés, 2001) i la qual pensem que és obra de Miquel Vadell.

4.1.1. La reforma del presbiteri

El 1937, la comunitat de franciscans del TOR decideix desmuntar el retaule major (figura 2), tal vegada perquè el trobaven senzill, i substituir-lo per unes

Figura 2. Presbiteri de Sant Francesc abans de la reforma de Vadell

grans pintures imitació mosaic de l'escultor Vadell. També es va construir un baldaquí sobre l'altar —d'aquests tipus de baldaquins només en trobem un

altre a Sóller—, que fou esbucat per aplicar la reforma del Concili Vaticà II. Lamentem profundament aquesta pèrdua, perquè es podia avançar l'altar o reduir-ne la mida sense necessitat d'esfondrar el baldaquí. No debades, les principals esglésies de Roma, com Sant Pere del Vaticà, Sant Pau Extramurs i Sant Joan del Laterà, varen adaptar els seus presbiteris a les disposicions conciliars sense reduir llurs baldaquins.

Com diu Llabrés (2001), fent referència a les pintures de Vadell:

L'exuberant de l'absis consisteix en la pintura, a imitació de mosaic, d'un gran estol d'àngels músics i cantors que glorifiquen sant Francesc, la imatge del qual, amb les mans esteses mostrant els estigmes, prové de l'església anterior i de l'antic retaule (s. XVIII). [...] A cada costat del presbiteri, Vadell representa la mort i l'entrada al cel del sant Patriarca. L'estol d'àngels concorda amb les notícies que ens donen els biògrafs del pobret d'Assís [...]. A l'arc triomfal, s'hi veu l'aprovació de l'Ordre dels menors pel papa Innocenci III (1210), i l'aparició de Crist i de sa Mare a sant Francesc per concedir-nos el jubileu de la Porciúncula, gràcia que la tradició franciscana va posar per escrit al segle XIV en el diploma de Teodobald d'Assís (1310), atribuint la confirmació de la indulgència al papa Honori III (1216-1227).

La pintura de l'absis que representa la glòria de sant Francesc, feta amb quatre panells de fusta més uns altres quatre per a la sanefa superior, mesura 7,01 x 8,16 metres (figura 3). A l'interior de l'arc, també pintades

Figura 3. Pintura de l'absis

damunt quatre panells de fusta però sense imitar mosaic, les representacions de la mort i de l'entrada al cel de sant Francesc mesuren 7,05 x 1,35 metres (figures 4 i 5). La pintura de l'arc triomfal, en aquest cas frescs que representen, com ja hem dit, l'aprovació de l'orde dels frares menors i el jubileu de la Porciúncula, mesura 6,27 x 12,55 metres (figura 6).

Pel que fa al baldaquí (figures 7 i 8), era de base quadrada i se sustentava sobre quatre columnes. Aquestes columnes eren cilíndriques clàssiques amb capitell corinti i romanien sobre sòcols en posició diagonal respecte del punt central del

Figura 4. L'entrada al cel de sant Francesc

Figura 5. La mort de sant Francesc

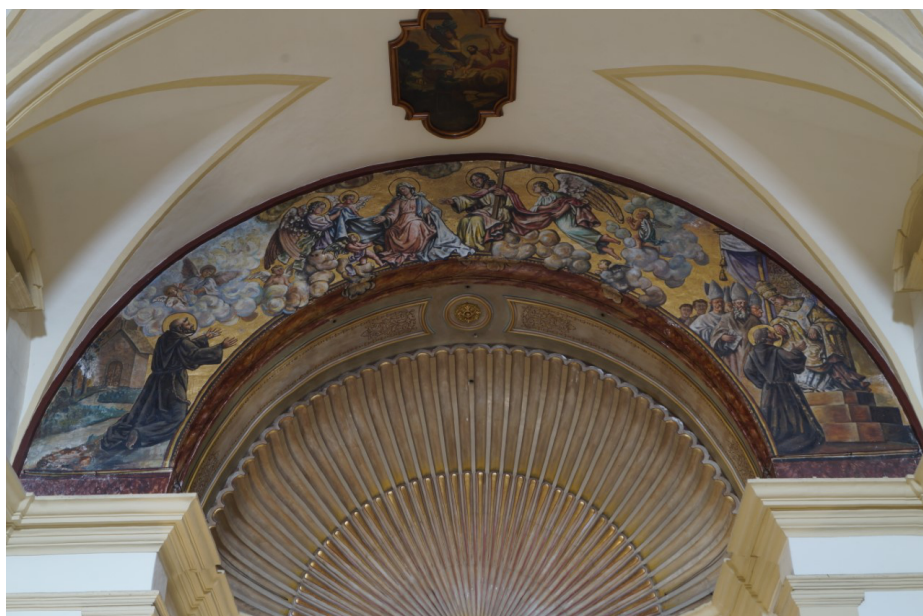

Figura 6. Pintura de l'arc triomfal

baldaquí. Aquestes columnes estaven unides a través de quatre arcs de mig punt amb una dovella central. Sobre els quatre arcs hi havia una cúpula octagonal coronada per una creu. A la part interior, a les petxines, suposem

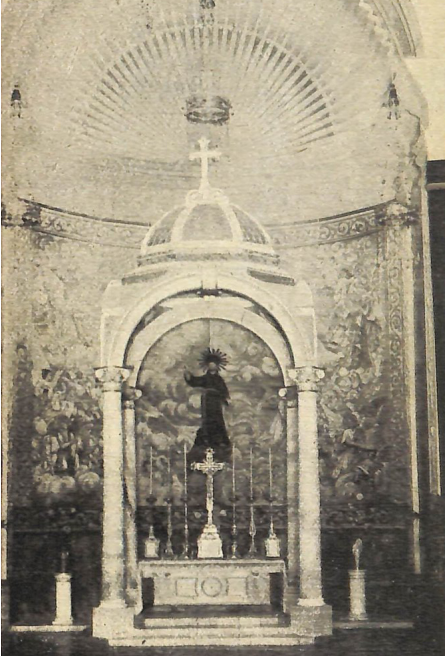

Figura 7. Baldaquí de l'altar major

Figura 8. Baldaquí de l'altar major

Figura 9. Cúpula de la capella del Roser de la parroquial de Sineu

Figura 10. Santcríst alat

per la fotografia que també hi havia pintures. Era habitual que a les petxines s'hi representessin els quatre evangelistes i altres pintures a l'interior de la cúpula. Així ho pintà Vadell per a l'església parroquial de Santa Maria de

Sineu (figura 9), i era aquest el mateix projecte per a la cúpula de Sa Capelleta Nova del santuari de Santa Maria del Fenàs de l'Olivar de Sóller (Morell, 2015). El baldaquí mesurava 10 metres d'alçada x 4,25 metres de costat.

A més de les grans pintures i el baldaquí, l'escultor Vadell va fer altres obres per a l'embelliment del presbiteri i per al culte: la corona daurada de sant Francesc, la peanya en forma de núvols que el sosté i el santcrist alat amb el qual es representa sant Francesc estigmatitzat (avui retirat a la sagristia). Mesura 1,16 x 0,87 x 0,12 metres (figura 10) i representa l'episodi més conegut de la vida de Francesc, l'aparició de Crist amb sis ales, amb els braços estesos i els peus junts, clavat a una creu, visió que va tenir lloc el 1224. Dues de les ales romanien per damunt del cap, altres dues desplegades per volar i l'altre parell velava tot el cos de Crist. En aquest moment li van aparèixer a Francesc les marques dels claus a les mans i als peus (Reau, 2000).

4.1.2. Creu, canelobres, sacres i peus de cirials

Per a l'altar major, Vadell va dissenyar tota una sèrie d'elements litúrgics per celebrar l'eucaristia.

Figura 11. Creu de l'altar major

Figura 12. Creu del convent de Sant Bonaventura de Llucmajor

La creu d'altar (figura 11), avui penjada al portal dels homes, és una creu daurada amb elements florals que recorden el Modernisme. Mesura 1,58 x 0,73 x 0,11 metres, tot i que era més alta perquè s'aguantava amb un peu que

Figura 13. Creu de la parroquia dels Dolors de Manacor

Figura 14. Creu de la parroquia de Sant Antoni Abat de sa Pobra

Figura 15. Creu de Sant Francesc de Ciutat de Mallorca

Figura 16. Canelobre de l'altar major

no hem aconseguit localitzar. De creus similars a aquesta en trobem al convent de Sant Bonaventura de Lluçmajor (figura 12), a l'església parroquial de Nostra Senyora dels Dolors de Manacor (figura 13), a l'església parroquial de Sant Antoni de sa Pobla (figura 14) i a Sant Francesc de Palma (figura 15). Totes elles són similars, però alhora diferents.

Els sis canelobres daurats (figura 16), avui repartits per diferents capelles del

Figura 17. Canelobres de Sant Francesc de Ciutat de Mallorca

Figura 18. Canelobres de la parroquial de Sant Antoni Abat de sa Pobla

Figura 19. Sacre de l'altar major

Figura 20. Sacre de l'altar major

temple, sense tenir un lloc fix, i els quals sembla que han sofert l'atemptat de ser repintats, mesuren 1,27 x 0,36 x 0,36 metres. D'aquests tipus de canelobres en trobem d'idèntics a Sant Francesc de Palma (figura 17) i a la parroquial de Sant Antoni Abat de sa Pobla (figura 18).

Les sacres (figures 19, 20 i 21), avui a la capella de Sant Bonaventura, també presenten el daurat característic de Vadell i les formes modernistes. Les laterals mesuren 58,5 x 0,34 x 0,5 metres, mentre que la central mesura 58,5 x 0,53 x 0,5 metres. De sacres idèntiques a aquesta en trobem un conjunt a Sant Francesc de Palma (figura 22) i a la parroquial de Sant Antoni Abat de sa Pobla (figura 23).

Figura 21. Sacra de l'altar major

Els dos peus dels cirials processionals (figura 24), avui retirats a la sagristia, mesuren 0,56 x 0,56 x 0,56 metres. En trobem d'idèntics a la parroquial de Sant Antoni Abat de sa Pobla (figura 25) i també a l'Oratori de Porreres (figura 26).

Figura 22. Sacres de Sant Francesc de Ciutat de Mallorca

Figura 23. Sacres de la parroquial de Sant Antoni Abat de sa Pobla

Figura 24. Peus de cirials

Figura 25. Peus de cirials de la parroquial de Sant Antoni Abat de sa Pobla

Figura 26. Peus de cirials de l'Oratori de Porreres

4.1.3. La capella del Betlem

Sol ser habitual que a les esglésies dels franciscans, majoritàriament entrant a la dreta —exceptuant el temple franciscà d'Artà, on se situa a l'esquerra—, hi hagi representat el naixement de Jesús. Aquesta capella té la peculiaritat que l'escala d'accés al cor està integrada dins l'estructura del betlem, realment una solució molt original.

Pel fet que es pot accedir a l'interior del pessebre (ja sigui per pujar al cor o per canviar la disposició dels pastorets o l'herba que l'engalana quan s'acosten les festes de Nadal), o pel fet que està construït amb guix pintat imitant estalactites, pensem que és obra de Vadell (figura 27). Aquesta capella mesura 5,30 x 5,13 x 4,83 metres.

Figura 27. Capella del Betlem

Figura 28. Capella del Betlem de l'Oratori de Porreres

A l'Oratori de Sant Felip Neri de Porreres hi trobem una cova de Betlem inserida dins un retaule (figura 28), al qual es té accés per dintre l'altar per poder modificar la disposició dels pastorets o la decoració dels carrers laterals. Similar al de Porreres és el del convent de Sant Antoni de Pàdua d'Artà (figura 29), tot i que aquest darrer no té carrers laterals ni s'hi pot accedir, dintre. També ens volem fixar en Sa Capelleta Vella del santuari de Santa Maria del Fenàs de l'Olivar de Sóller, on Vadell, mitjançant guix pintat, recrea la gruta de Masiabelle per representar les aparicions de la Mare de Déu de Lourdes a Santa Bernadeta (figura 30).

Figura 29. Capella del Betlem de Sant Antoni de Pàdua d'Artà

Figura 30. Sa Capelleta Vella del santuari de Santa Maria del Fenàs de l'Olivar de Sóller

4.2. La Caritat

Els antecedents de les Germanes de la Caritat a Inca es remunten al 1865 de la mà de sor Catalina Jaume. La seva primera casa va estar situada a la plaça de Sant Francesc, ben aferrada al temple dels franciscans que havia estat desamortitzat i del qual anaren comprant diferents dependències (Llabrés, 2007). El 1910 els franciscans del TOR obriren el convent d'Inca, i el 1914 les Germanes de la Caritat els vengueren el seu convent per anar a viure al centre d'Inca, on encara resideixen. El 1915 es beneí el nou edifici i el 1921, la nova capella (Llabrés, 2007).

Sembla ser que les Germanes de la Caritat i els franciscans del TOR tingueren una bona relació. Pere-Joan Llabrés apunta que el P. Francesc Fornés TOR feu donació del relleu de la beata Francinaina Cirer a les Germanes de la Caritat, no debades, el P. Fornés tenia tres germanes monges de la Caritat, a les quals dedica el seu llibre.

No sabem amb exactitud quan es feu aquest encàrrec a l'escultor Vadell, però cal formular la hipòtesi que el P. Fornés el feu en la seva segona estada a Inca, que va ser del 1931 al 1937 (Llabrés, 1993). Pensem que Vadell realitzà les reformes del presbiteri de Sant Francesc durant el 1937.

Joaquim Fuster Valls, en el *Diccionario Biográfico de Manacor*, ens diu que

Vadell es va inspirar en la pintura a l'oli del pintor Buades. Segons ens diu Mn. Pere-Joan Llabrés, fou pintat per Valerià Pinell.

Aquest baix relleu ovalat (figura 31) és fet de guix i mesura 0,90 x 0,73 x 0,19 metres. Representa la beata Francinaina Cirer vestida amb l'hàbit de les Germanes de la Caritat i sostenint unes flors amb les seves mans, fent referència a aquella tradició que diu que la mare superiora feia florir les branques seques (Fornés, 1943).

Figura 31. Baix relleu de la beata Francinaina

Com ens diu Jordi Llabrés (*Sa Sella*, 2014), el 16 d'agost de 2014, amb motiu de l'acomiadament del rector Mn. Simó Jordi Garau, es va beneir una nova capella a l'antic baptisteri de Santa Maria la Major dedicada a la beata Francinaina amb el baix relleu que les Germanes de la Caritat cediren. Aquesta capella, des que havia quedat òrfena del seu element principal, la pila baptismal, havia acollit la marededeu morta amb el seu corresponent llit, que per aquesta nova dedicació a la beata sencellera fou retirada. Segons el testimoni oral de Mns. Antoni Vadell (2020), entorn del 2016 —aleshores essent ell rector d'Inca—, el baix relleu fou traslladat a la capella del Nom de Jesús i la marededeu morta tornà a presidir l'antic baptisteri. D'aquesta manera, el llit, que havia estat dipositat dintre del campanar, gaudia de més protecció i la marededeu jacent que s'havia custodiat al museu parroquial tornava a estar al culte per reclam popular.

4.3. La Puresa

Segons Gabriel Pieras Salom (1986) a la seva *Breu Història d'Inca*, a la dècada del 1930 arriben les monges de la Puresa i obren un col·legi. Efectivament, pel que hem pogut esbrinar, el 1930 inauguren un col·legi a una casa provisional i el 1938 inauguren el nou edifici. Cal pensar que la construcció de la capella es feu en aquells anys.

Segons el testimoni oral de sor Catalina Herbós (2020), un altar amb l'urna de sant Tarcisi, que actualment es troba al cor de l'església del Sagrat Cor de Fartàritx de Manacor, fou l'altar major de la capella de la Puresa d'Inca. Aquest altar i el sant Tarcisi jacent foren una donació d'uns veïns pròxims al convent de la Puresa, els quals el tenien a la seva capella privada (figura 32). A principis de la dècada del 1950 fou retirat del culte i traslladat a l'esmentada església de Manacor.

Figura 32. Antic altar major de la Puresa

L'altar, en què es veu clarament l'autoria de Vadell, amb decoracions vegetals, fa un arc conopial. Això assenyalaria que la seva primera ubicació fou una capella neogòtica. Mesura 0,91 x 1,80 x 0,68 metres, mentre que el sant Tarcisi fet amb motlle mesura 1,22 m x 0,42 x 0,46 metres.

Sant Tarcisi fou un jove acòlit que es convertí en el primer màrtir de l'eucaristia. Va deixar-se matar abans que entregar l'hòstia que portava als pagans. Va morir lapidat l'any 258 a Roma, a la Via Àpia. Se'l sol representar agonitzant amb l'hòstia sobre el cor protegida per la mà (Reau, 2000), però la imatge de Vadell és una representació jacent, per la qual cosa el sant està col·locat sobre una tela blanca que roman damunt les pedres en les quals va morir lapidat. Del front li regalima sang. Amb la mà esquerra se li pot fer agafar una palma martirial. Porta les vestidures pròpies de l'època, amb tons verds i rosats, a més de les sandàlies, que també són verdes.

D'aquest sant Tarcisi de Miquel Vadell en trobem reproduccions a molts altres indrets, fabricats amb el mateix motlle, majoritàriament fets per ser portats per infants en processons eucarístiques. Localitzats fins al moment, en trobem un a Sencelles, el de l'Oratori de Sant Felip Neri de Porreres, el de l'església parroquial de Crist Rei de Manacor i els que hi havia als noviciats dels Missioners dels Sagrats Cors a l'ermita de Sant Honorat i al dels franciscans del tercer orde a la capella del col·legi de la Porciúncula. És veritat que hi va haver una altra imatge a la parròquia de Sineu, però va ser-hi, per motius desconeguts, durant poc temps (Rotger, 1944).

Però d'aquests sant Tarcisis jacents, Vadell en va fer de talla. Fins ara els localitzats són el de la parroquial de sa Pobla, el de la parroquial de Porto Cristo i el de la parroquial de Campos, aquest darrer també procedent d'una

capella privada, concretament de la del canonge Canals (Reus, 2003).

5. CONCLUSIONS

Com hem vist al llarg de la comunicació, la mà de Miquel Vadell i Pastor ha estat una de les que varen perfilar el patrimoni artístic eclesiàstic d'Inca, entre molts altres indrets.

A tall de conclusió, només es vol recalcar la importància que té donar a conèixer el patrimoni que conservem arreu de l'illa i treure de l'oblit aquells artistes que tant han donat a la història de l'art de Mallorca i que tan poc han rebut a canvi des de l'àmbit de la investigació. Aquest, també, era un dels principals objectius d'aquesta comunicació.

No podem concloure sense posar èmfasi en el patrimoni artístic que hem pogut gaudir i analitzar de més a prop i els descobriments que hi hem fet, des de recordar les autories de les reformes del presbiteri i capella del Betlem de Sant Francesc fins a les obres que hi havia a la Caritat i a la Puresa.

També volem lamentar profundament la pèrdua del baldaquí, pràcticament únic a Mallorca, i que tanta rellevància donava a l'altar del presbiteri de Sant Francesc.

Des d'aquestes línies, podem estar agraïts de donar a conèixer una mica més el ric patrimoni que conservem i ens agradaria que servís per conscienciar i prevenir futurs abusos del patrimoni.

6. BIBLIOGRAFIA

Cabot, S. (Coord.). 1993. Convent de Sant Bonaventura, Lluçmajor. Impremta Moderna: 56.

Fuster, J. 2009. Diccionario Biográfico de Manacor: Del siglo IV al XXI: 531.

Llabrés, P. 1993. Les Germanes de la Caritat a Inca. Gráficas Garcia: 103-104.

Llabrés, P. (Coord.) 2001. Els Sants d'Inca. Gràfiques Mallorca: 64-67.

Llabrés, P. 2007. Dos-Cents anys de Caritat: Història de les Germanes de la Caritat de Sant Vicenç de Paül, II. Gràfiques Ramón: Palma; 131.

Pieras, G. 1986. Breu Història d'Inca. Gràfiques Garcia: 128.

Reau, L. 2000. Iconografía del arte cristiano. Ediciones del Serbal: Barcelona.

Riera, L. & Rosselló, J. 1992. La Congregació de l'Oratori de Sant Felip Neri de Porreres. Impremta Politècnica: Palma.

Rotger, J. 1944. L'església de Sineu. Palma: 270-271.

Reus, G. 2003. Santoral de les esglésies de Campos. Impremta Adrover: 117.

Veny, A. 2017a. "L'obra escultòrica de Miquel Vadell i Pastor a l'Oratori de Porreres". A: VI Jornades Estudis Locals de Porreres: 189-209.

Veny, A. 2017b. "El retaule del Roser de l'església parroquial de Sant Andreu i altres obres de Miquel Vadell i Pastor a Santanyi". A: II Jornades Estudis Locals de Santanyi. Santanyi: 303-327.

Veny, A. "L'obra escultòrica de Miquel Vadell i Pastor a la parroquial de Sant Pere de Sencelles". A: II Jornades Estudis Locals de Sencelles: pendent de publicació.

Veny, A. "L'obra escultòrica de Miquel Vadell i Pastor a Felanitx". A: V Jornades d'estudis Locals de Felanitx: pendent de publicació.

Veny, A. "L'obra escultòrica de Miquel Vadell i Pastor a Sóller i Fornalutx". A: XV Jornades d'estudis Locals de Sóller i Felanitx: pendent de publicació.

Veny, A. "L'obra escultòrica de Miquel Vadell i Pastor a Lluçmajor" A: IV Jornades d'estudis Locals de Lluçmajor: pendent de publicació.

Veny, A. "L'obra escultòrica de Miquel Vadell i Pastor al terme municipal de Manacor". A: XI Jornades d'Estudis Locals de Manacor: pendent de publicació.

Morell, J. 2015. Sa Capelleta Santuari de Santa Maria de s'Olivar des Fenàs de Sóller. Gràfiques Rubines, Binissalem: 34.

Fonts:

Arxiu dels franciscans del tercer orde regular de la Porciúncula

Crònica Parroquial de sa Pobla

Heraldo de Cristo

Fotografies:

Àlbum fotogràfic dels franciscans del tercer orde regular de la Porciúncula (figura 2)

Heraldo de Cristo (figures 1, 7, 8 i 31)

Miquel Àngel Cabrer Sureda

Annex*Bendición de un nuevo presbiterio y baldaquino en Inca.*

La fiesta del Jubileo de la Porciúncula, que anualmente se celebra en la Iglesia de San Francisco, tuvo siempre para los inquenses el atractivo de las grandes festividades. Pero este año revistió caracteres de extraordinaria solemnidad, debido a la bendición del nuevo Presbiterio con su bellissimo Baldaquino. Verificó la Bendición el M. R. P. Bartolomé Vaquer, Ministro Provincial de los Franciscanos en Mallorca, quien a continuación cantó la Misa Solemne, asistido del Rdo. Padre Francisco Fornés, como Presbítero Asistente, y de los RR. PP. Francisco Amengual, y Antonio Muntaner, Franciscanos, en calidad de diácono y subdiácono respectivamente, y Maestro de Ceremonias: el Rdo. P. Antonio Barceló. Interpretóse la partitura Missa Pontificalis Prima del Mtro. Perosi, y ocupó la Sagrada Cátedra el M. I. Dr. D. Antonio Sancho, Canónigo Magistral, que, con su conocida elocuencia y erudición en los temas franciscanos, tejió magnífico sermón de circunstancias. Apadrinaron las nuevas obras los distinguidos señores doña Antonia Enseñat y don Mifuel Mir. Por la tarde, después de la Exposición de Su Divina Majestad y del rezo de la Corona franciscana, dijo elocuente discurso sagrado el Rdo. P. Francisco Fornés, TOR. En la Reserva del Santísimo Sacramento actuó de Preste el M. I. Sr. D. Nadal Garau; Canónigo Doctoral, actuando de Presbítero Asistente el Rdo. Sr. D. Miguel Fuster, y de diácono y subdiácono, respectivamente, el Rdo. P. Antonio Muntaner, TOR y don Pedro Rubert, Pbro. Detalles de la obra: la pared del fondo del Presbiterio está cubierta por una grande y preciosa pintura, imitación de los ricos mosaicos romanos. Mide 80 metros cuadrados, y representa la gloria de San Francisco de Asís. Las paredes laterales van igualmente cubiertas por otras bellas pinturas, en que se representa la muerte y la glorificación del Serafín de Asís. El Baldaquino, acertadísima labor de escultura, pintura y decoración, se levanta sobre tres gradas de piedra en medio del presbiterio, y mide 10 metros de altura por 4,25 de anchura. Una vez más el conocido e inteligente escultor D. Miguel Vadell, autor de todas las pinturas y del Baldaquino, ha demostrado ser verdadero artista. Su acertada labor ha sido unánime admirada y elogiada por cuantos la han visitado. Mil plácemes merece el Padre Miguel Salom, TOR, Superior de nuestro convento de Inca, que no ha descansado un momento hasta ver consumada la obra que tanto acariciara. A la carta que los alumnos de nuestro Colegio de San Buenaventura de Artá dirigieron al Exmo. Sr. Gobernador Civil de Baleares, ofreciéndole su pequeño óbolo para el nuevo acorazado España, S. E. se dignó enviar una carta memorable de la que entresacamos los siguientes párrafos: Estimados escolares: Con verdadera satisfacción he recibido vuestra carta y las 34,85 ptas. producto de vuestros entusiasmos por la construcción de un nuevo acorazado España que sustituya al hundido en las costas del Cantábrico en defensa de la Madre Patria. O Decís, y decís bien, que en el estudio de nuestra historia habéis aprendido a conocer y amar a España, y ello os demostrará que cuanto mayor sea vuestra aplicación mucho más conoceréis y mejor estimaréis toda la grandeza de una patria

que, no pudiendo ya contener en su seno la pujante y vigorosa espiritualidad de tanto sabio, de tanto héroe y de tanto santo, recorrió todos los mares en busca de ignotos territorios y continentes en los cuales la espada siempre junto con la Cruz conquistó para España vastísimos territorios y recuperó para el Cielo millones y millones de almas redimidas por la sangre de Cristo.

Vosotros, los estudiantes de hoy, sois los que habéis de integrar, servir y glorificar la España de mañana, y para renovar sus glorias y emular las gestas pretéritas, tened en cuenta que es indispensable beber en las prístinas fuentes de la verdadera ciencia española, forjadora de héroes, de mártires y de sabios.

